

Viborg Kommune

Børnehaven Pilekvisten

PÆDAGOGISK LÆREPLAN 3-6 ÅR

Hjernen&Hjertet

RAMBØLL

Indholdsfortegnelse

1 INDLEDNING . . . 3
1.1 Indledning . . . 3
1.2 Værdier . . . 4
1.3 Pædagogiske principper . . . 6
1.4 Læringsforståelse . . . 6
2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 9
2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL . . . 9
2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV . . . 10
2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION . . . 11
2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN . . . 11
2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 12
2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG . . . 13
3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER . . . 14
3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN . . . 14
3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER . . . 14
3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION . . . 15
3.4 METODER TIL EVALUERING . . . 15
3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS . . . 15
4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER . . . 17
4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING . . . 17
4.2 SOCIALE KOMPETENCER . . . 18
4.3 SPROGLIG UDVIKLING . . . 19
4.4 KROP OG BEVÆGELSE . . . 20
4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER . . . 22
4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER . . . 23
5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE . . . 25
5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ . . . 25
5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER . . . 26
6 AFSLUTNING . . . 27

1 INDLEDNING

1.1 Indledning

Kommunens fastsatte indledning

Den pædagogiske læreplan skal ses som et arbejdsredskab til at kvalificere og dokumentere 0-6-åriges læring og udvikling. Vi har i Viborg Kommunes Dagtilbud særlig fokus på de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene. Læreplanen skal sikre, at børnenes trivsel, udvikling og læring er i fokus, så børnene i samarbejde med forældre bliver rustet til at mestre de udfordringer, de møder. Læreplanen skal bruges som et dagligt, pædagogisk redskab til planlægning, refleksion, evaluering og dermed til udvikling af kvaliteten i de læringsmiljøer, vi tilbyder børnene.

I Dagtilbud i Viborg Kommune rettes blikket mod kerneopgaven – opgaven vi løser sammen til gavn for barnet. Når vi udarbejder den pædagogiske læreplan, skal vi have forståelse for kerneopgaven, og bevidstheden om, hvordan vi sammen løser opgaven, skal være indeholdt i de opstillede mål og tiltag.

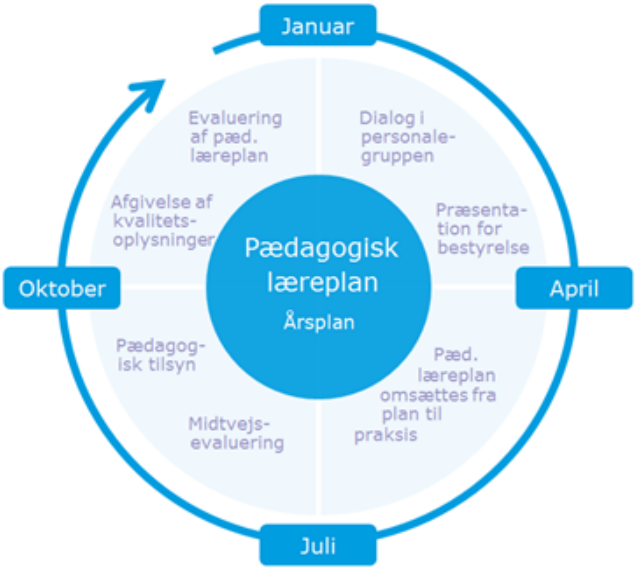
Ledelsen bør sikre, at bestyrelsen får forelagt det arbejde, som ledelse og personale foretager i forbindelse med udarbejdelsen, godkendelsen, evalueringen og opfølgningen af den pædagogiske læreplan.

Denne pædagogiske læreplan er gældende for perioden 2017 til 2018.

Dagtilbuddets indledning

Du sidder nu med Børnehuset Pilekvistens læreplan gældende for 2017 og 2018.
Læreplanen er det pædagogiske personales vigtigste arbejdsredskab. Læreplanstemaerne er beskrevet og rammesat ud fra SMTTE modellen, som er et redskab, der sikrer, at der arbejdes systematisk med pædagogiske mål, tiltag, dokumentation og evaluering.
Vi kan i vores børnehus tilbyde et helt fantastisk børnemiljø, idet vi maj 2016 flyttede i vores nybyggede institution. I indretningen er der lagt vægt på glade farver, store rum med masser af lysindfald, små nicher til stille leg/læsning/dukkekrog, fællesrum med mulighed for samvær på tværs af grupper, motorikrum med klatrevæg, kæmpe spejl og balancebomme, værksteder/kreative rum. Huset er også meget åbent/transparent i sin opbygning, så man aldrig behøver at føle sig alene, hverken som barn eller personale.
De mange rum giver mulighed for at arbejde i mindre grupper, som giver mere ro til fordybelse, nærvær, koncentration og dermed mulighed for læring.
I det hele taget appellerer vores hus til leg og samvær i både store og små grupper, som er udgangspunkt for at udvikle og bruge sine sociale kompetencer.
Endvidere har vi her fået lavet en dejlig legeplads på kuperet terræn, små nicher (plantet i hæk) som med tiden kan blive til gemmesteder, store skyggefulde træer. I forbindelse med legepladsen er der en tilhørende eng, hvor børnene bliver udfordret motorisk af en Tarzan bane, mooncar bane og fodboldbane. På engen er der også bålsted.
Læreplanen bliver udarbejdet med afsæt i vores ECCERS resultat. ECCERS er en model for evaluering, som alle dagtilbud arbejder med i Viborg Kommune. Da vores vuggestue er startet op maj 16, har vi derfor ikke et evalueringsresultat, vi kan gøre brug af for de 0-2 årige.
At arbejde ud fra vores evalueringsresultat, giver et overskueligt overblik over hvilke områder/temaer, som vi kan optimere i den pædagogiske hverdag.

Illustration 1

1.2 Værdier

Kommunens fastsatte værdier

Værdisættet fra "Lys i øjnene" udgør det fælles grundlag for arbejdet med børn i Viborg Kommune:
- Ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan.
- Børn deltager aktivt i sunde fællesskaber. Derfor vil vi skabe sammenhæng og helhed i børns liv.
- Børn er forældrenes ansvar. Derfor samarbejder vi med forældrene om deres børns udvikling og trivsel.
- Børn møder engagerede og faglig kompetente voksne. Derfor anvender vi den viden, der virker.
- Alle arbejder målrettet med en sundhedsfremmende, forebyggende og tidlig indsats. Derfor har vi særligt fokus på det brede tværfaglige samarbejde i nærmiljøet.

Derudover er "Det Strategiske Hus" Viborg Kommunes samlede vision, mission og strategi for dagtilbud. Vi vil:
-Være anerkendende og fokusere på børnenes ressourcer.
-Understøtte læring i børnefællesskaber.

Dagtilbuddets værdier

I Pilekvisten tager vi udgangspunkt i at "at ethvert barn er unikt og kompetent og skal mødes som sådan". Det betyder, at vi ser det enkelte barn/familie med deres individuelle behov, ressourcer og kompetencer. At vi allerede i det første møde med familien får en indblik i barnets liv, trivsel og udvikling, jf. overlevering fra enten sundhedsplejen /daglejen eller vuggestuen. Dette skal indgå i vores samarbejde omkring barnet i forhold til den udvikling og trivsel, som barnet skal gennemgå de år, de er tilknyttet institutionen. For at det samarbejde kan lykkes er det vigtigt for os at skabe tryghed og gensidig tillid/respekt omkring forældresamarbejdet. I forældresamarbejdet er det vigtig, at det er med afsæt i "Børn er forældrenes ansvar".

I dagligdagen betyder det helt konkret, at vi holder hinanden orienteret om, hvad der sker i og omkring barnets liv. Det har stor betydning for, at barnet føler sig forstået og anerkendt i de forskellige sammenhænge, de møder i sin dagligdag.
Det giver personalet mulighed for at støtte og vejlede barnet i de forskellige situationer, barnet kommer i, - også de svære situationer.

Derudover er det selvfølgelig også vigtig, at I som forældre generelt holder jer orienteret omkring det, der sker i børnehaven via opslag, informationer om aktiviteter, nyhedsbreve, børnenettet m.v. Det skaber sammenhæng i jeres barns liv, at I som forældre kan fortælle og forberede jeres barn på den dagligdag, de skal møde i børnehaven.

For at understøtte barnets udvikling og trivsel bygger vi bl.a. vores dagsrytme op på, at barnet har mulighed for at indgå i forskellige lege og læringsmiljøer. Vi arbejder både i små og større grupper med bl. a. sprog, temaer/aktiviteter, som understøtter vores læreplan.

Vores rolle som de professionelle er, at værne om den kultur børnehaven er bygget på – tillid, tryghed og gensidig respekt. Dette skal danne rammen for at skabe en positiv atmosfære, hvor nærhed og varme gør det muligt, at børn og voksne har det rart og trives. At vi har fokus på læring i dagligdags gøremål bl.a. ved samling, måltider, garderoben, og når vi er ude på legepladsen. At vi planlægger lege, aktiviteter eller projekter på tværs af huset, hvor der er mere tid til fordybelse og nærvær i større eller mindre grupper, med afsæt fra vores læreplan f.eks. sprog.
At vi ser på de fysiske rammer, vi har til rådighed såvel inde som ude – der kan understøtte børns læringsprocesser såvel i børnenes egen leg, eller når den voksne deltager. At det er os, der skal være opmærksom, tager initiativet og har ansvaret for at samspillet/relationen med barnet lykkes. At vi arbejder bevidst ud fra forskellige metoder, som vi ved virker - bl.a. De 3 læringsrum, SMTTE og Marta Meo m.v.

-

1.3 Pædagogiske principper

Kommunens fastsatte pædagogiske principper

1. Princip: Det pædagogiske arbejde skal tilrettelægges, så det enkelte barn sikres den bedst mulige udvikling og læring i hele dets hverdag.
2. Princip: Der skal være fokus på at skabe de bedst mulige læringsmiljøer, hvor der tages hensyn til barnets perspektiv og det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.
3. Princip: De professionelle guider alle børn i forhold til at opleve værdien af fællesskab.
4. Princip: Dialog og samarbejde med forældre og netværk er en naturlig del af arbejdet med at sikre børns trivsel og læring.
5. Princip: Der fremmes en kultur, hvor arbejdet med IT er en naturlig del af det daglige arbejde.

Dagtilbuddets pædagogiske principper

1. Princip: Støtte barnets læring i alle dagligdagens gøremål.
2. Princip: To gange om året arbejder vi bl.a. med børneinterviews for at sikre at barnets perspektiv bliver hørt.
3. Princip: Vi tager udgangspunkt i barnets ressourcer og kompetencer.
4. Princip: Vi arbejder ud fra den tværfaglige model, som sikrer at alle børn bliver "set".
5. Princip: Børnene har mulighed for at anvende Ipad, i forhold til læring (Sang, sprog, spil, billeder osv.)

1.4 Læringsforståelse

Kommunens fastsatte læringsforståelse

Jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud":

Tidlig læring er centralt for udvikling af børns potentialer og kompetencer. Oplevelsen af tryghed og tillid er de bedste betingelser for læring og udvikling. Tilknytningen er af stor betydning for børns udviklings- og læringsprocesser.

Læring handler om dannelse og udvikling og er en forandringsproces, der fremmer tilegnelsen af nye kompetencer. Det er en proces, hvor barnet omformer og udvikler sin viden, forståelse og færdigheder.

Begreberne læring og udvikling går hånd i hånd. Barnet lærer, når det udvikler sig og udvikler sig, når det lærer. Begrebet læring kan også være et synonym for socialisering og/eller dannelse og knytter sig til barnets refleksion, handlinger og identitet.

En af de grundlæggende tanker bag den pædagogiske læreplan er, at hvert barn er medskaber af sin egen læring – en læring, som personalet skal støtte, guide og udfordre, hvad enten der er tale om planlagte aktiviteter eller spontant opståede situationer. Derfor har hele læringsmiljøet en betydning for børnenes udvikling og læring.

Ved læringsmiljø forstås bredt dagtilbuddets kultur og atmosfære, personalets rolle, de fysiske rammer, organiseringen og de metoder, der bliver brugt i de enkelte dagtilbud til at fremme børnenes læring.

Man kan også sige, at læring på en gang foregår i et spændingsfelt mellem det kognitive, psykodynamiske og samfundsmæssige - altså mellem barnets erkendelse, mestring, motivation, følelser og omgivelserne.

Dagtilbuddets læringsforståelse

Fra barnet møder ind og morgen og til det går hjem om eftermiddagen sker der læring, uanset barnets alder og udvikling. Det kræver dog, at vi som de professionelle får skabt et trygt og tillidsfuldt forhold til barnet.

En god og positiv atmosfære betyder i vores hus, at det enkelte barn bliver mødt med en anerkendende omgangstone. Dette er med til at skabe en grundlag for, at der kan skabes læring, udvikling og trivsel hos det enkelte barn.

Læring sker som sagt hele dagen. Børnene møder aktiviteter, der tager afsat i noget planlagt, hvor der er besluttet, om det skal foregå i enten større eller mindre grupper. Det kan også være spontane aktiviteter, hvor det er børnene der har foreslået noget, eller i forbindelse med hverdags aktivitet som samling, toiletbesøg, garderoben, måltider m.v.

Som pædagogisk personale i daginstitutionen er vores vigtigste arbejde, at få skabt en trygheds og tillidsrelation til det enkelte barn og dets familie, samt at vedligeholde relationen. Det gøres ved at se og anerkende barnet/familien ved modtagelse og afhentning hver dag.

I løbet af dagen bliver barnet også mødt anerkendende og positivt. Vi ser vigtigheden i at have gode dialoger både med det enkelte barn, men også i grupper eksempelvis når vi spiser, arbejder med temaer, på legepladsen. Relationen er fundamentet for læring/trivsel.
Børnene vil blive mødt af et engageret personale, der er opmærksom på det enkelte barn og fællesskabet.
Vi arbejder ud fra de 3 læringsrum, og er hele tiden bevidste om, hvilken rolle vi har som pædagogisk personale. Vi er rollemodeller hvad enten "vi går foran" (når der er planlagte temaer med et læringsmål) eller "vi går ved siden af" (når vi går på opdagelse sammen) eller "vi går bagved" og følger barnets initiativ.
I løbet af en dag er der en vekselvirkning mellem tilrettelagte aktiviteter og spontane oplevelser og leg og dermed også en godt samspil mellem voksen og barneperspektiv.
De planlagte aktiviteter/temaer tager udgangspunkt i det nære omkring os, fordi det er det både børn og voksne er optaget af og stiller sig undrende overfor. For os er det nære: den omkringliggende natur med hvad der gemmer sig - årstiderne - kultur, såvel dansk som fremmed kultur osv.
Vi planlægger aktiviteter/temaer ud fra SMTTE modellen (sammenhæng, mål, tiltag, tegn og evaluering)

Illustration 2

	Børn har ringe indflydelse på form og indhold	Børnene har høj indflydelse på indhold og form
De voksne har høj grad af indflydelse på indhold og form	1. Læringsrum Voksenskabt læring. Den voksne går foran barnet. Den voksne har sat et bestemt indhold på programmet. Børnene skal lære noget bestemt.	2. Læringsrum Voksenstøttet læring. Den voksne går ved siden af barnet. Den voksne støtter og udvikler sammen med børnene. Børnenes medbestemmelse er medtænkt i projekter og aktiviteter. Støtte børns læring gennem samtaler. F.eks. følge børnenes spor.
De voksne har lav grad af indflydelse på indhold og form		3. Læringsrum Leg og spontane oplevelser. Den voksne går bag ved barnet. Den voksne skaber muligheder og udfordringer gennem tilrettelæggelse af et miljø for leg og oplevelser. De pædagogiske handlinger ligger underforstået i miljøet. F.eks. ved overvejelser over legepladsens indretning.

Fig. 1: De tre læringsrum (Basil Bernstein 2001)

2 GENERELLE RAMMER FOR ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

2.1 DE OVERORDNEDE LÆRINGSMÅL

Kommunens fastsatte overordnede læringsmål

For at børnene kan mestre eget liv og bliver robuste, har det jf. "Læreplaner og pædagogisk praksis - En vejledning til det pædagogiske personale i Dagtilbud" betydning, at:
- de professionelle gennem fællesskabet giver børnene mulighed for at lære at samarbejde og være en del af et struktureret og ustruktureret samvær
- de professionelle giver børnene mulighed for, at de kan mærke sig selv, sætte ord på følelser og behov
- de professionelle giver børnene mulighed for at tænke over egne handlinger og have omtanke for andre.

Disse almene kompetencer bliver udviklet i læringsmiljøer, hvor børn og voksne er sammen om aktiviteter, der stimulerer barnets sprog, motorik, viden om natur og naturfænomener samt kunst og kultur.

Jf. "Lys i øjnene" er det Byrådets mål:
- at børn bliver så dygtige, som de kan, trives og bliver livsduelige voksne. Det gør vi ved at inddrage og aktivere børnene i læringsprocessen og lade dem anskueliggøre den
- at børn, forældre og professionelle indgår i et forpligtende samarbejde. Det gør vi bl.a. ved at sætte ind på sprogområdet og herunder yde en særlig indsats for familier med flere sprog

Dagtilbuddets overordnede læringsmål

I vores børnehus arbejder vi ud fra et helhedssyn, som betyder, at vi arbejder professionelt med at udvikle alle barnets kompetencer.
Vi giver børnene mulighed for at være i forskellige læringsmiljøer. Læringsmiljøerne kan både opstå spontant på baggrund af barnets initiativ men også være mere målrettede, strukturerede og planlagte.
Vi skaber rammer for, at børnene kan indgå i gode legerelationer, for det er i den gode leg, at barnet lærer at samarbejde. Vi giver børnene tid og rum. Vi guider og er rollemodeller i legen.
Vi arbejder målrettet med egne og andres følelser samt konflikthåndtering blandt andet på vores samlinger. I løbet af hele dagligdagen har vi stort fokus på, hvordan vi alle omgås hinanden. Som professionel er det vigtigt at være anerkendende.
De sproglige kompetencer udvikles i alle dagens gøremål, både strukturerede og spontane. Der bliver arbejdet målrettet med blandt andet dialogisk læsning, sprogkufferter i små grupper. I forhold til familier med flere sprog samarbejder vi med en flersprogskonsulent og gør brug af tolke.
Dialogen i hverdagen er af stor betydning i vores børnehus. Vi skal give det enkelte barn mulighed for at øve i både at lytte/tale og reflektere, samt tiden til det.
Barnets motoriske udvikling stimulerer og udfordrer vi ved at lave målrettede forløb, både i form at indendørs lege og øvelser, men også ved at gennemføre idrætsugen. Vi har i vores børnehus også et fantastisk motorikrum, med klatrevæg og andre udfordrende balanceredskaber. Vores legeplads har kuperet terræn, gode legeredskaber eks. Tarzanbane samt fodboldbane.
Vores børnehus ligger tæt på skov, eng, Gudenåen, Kjællinghøl osv., så vi har alle muligheder for at komme ud i naturen, og måske indsamle materiale til læring og aktiviteter. Vi snakker meget om hvordan vi behandler vores natur, og er jo igen rollemodeller.
Vi laver målrettede tiltag omkring vores kulturelle værdier og traditioner, og inddrager viden fra andre kulturer, som vi har i vores samfund.

2.2 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR BØRN MED SÆRLIGE BEHOV

Kommunens fastsatte læringsmål for børn med særlige behov

Jf. TOPI (Tidlig opsporing og indsats) arbejder vi ud fra tre grundlæggende værdier:
1. Barnets adfærd ses i den sociale kontekst, hvori barnet indgår. Fokus på barnets ressourcer og ikke dets mangler.
2. Forældrene er aktive samarbejdspartnere. Forældrene er en ressource.
3. Det tværfaglige professionelle samarbejde og de tværfaglige ressourcer vægtes højt. Der skabes fælles begreber og forståelse af hinandens praksis.

I forhold til børn, som viser tegn på mistrivsel, skal analysemodellen anvendes til at undersøge barnets signaler som grundlag for en tidlig indsats.

Dagtilbuddets læringsmål for børn med særlige behov

I vores Børnehus arbejder vi ud fra TOPI, som er tidlig opsporing og indsats.
3 gange om året gennemgår vi alle børn for at sikre det enkelte barns trivsel.
De fleste børn er i grøn position. Der kan dog være noget i barnets nære miljø, som kan påvirke i en periode. Der kan ske ændringer både i hjemmet såvel som i institutionen, som kan ændre barnets position fra grøn til gul/rød. Ved at have øget fokus og samtaler med familien, søger vi sammen at få barnet i trivsel igen.
Vi arbejder ud fra et anerkendende livssyn. Dette ses selvfølgelig også i forhold til børn med særlige behov. Vi ser ressourcer frem for mangler. Vi tilrettelægger dagligdagen, så børn med særlige behov har særlig opmærksomhed præcis på den udfordring, barnet nu måtte have. Vi guider og hjælper barnet, så barnet får de bedste betingelser for at være med såvel i det store fællesskab som i mindre grupper. Endvidere giver vi mulighed for at barnet kan have en pause i dagligdagen efter behov. Vi italesætter både barnets ressourcer, udfordringer og behov, så der skabes forståelse i hele børnegruppen.
Vi har tæt samarbejde med forældre. Det tværfaglige professionelle samarbejde vægtes også højt.
Et barn med særlige behov bliver sat på dagsordenen på vores formaliserede fokusgruppemøder.
Vurderer vi at barnet har brug for ekstra ressourcer eller har det pædagogiske personale brug for sparring, søger vi timer hos ressource korpset, enten i form af "råd og vejledning" eller som ekstra ressourcer/timer til hjælp til barnet.
Det pædagogiske personale kan sammen med en pædagog fra ressource korpset udarbejde en IKV (intern kompetence vurdering), så vi præcist ved, hvor barnets kompetencer ligger udviklingsmæssigt. Herefter afholdes et handleplansmøde.
I forhold til forældre kan både den tilknyttede pædagog såvel som ressource korpset være behjælpelige med at sætte gang i eksempelvis piktogrammer, eller andre tiltag, som kan være til hjælp i dagligdagen.

2.3 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR METODER OG AKTIVITETER TIL INKLUSION

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter til inklusion:

Ved modtagelse af et barn/familie fra dagplejen til børnehaven bliver der lavet en overlevering i institutionen, hvor dagplejer, forældre og primærpædagog sammen giver den røde tråd i barnets liv videre. Forinden dette møde har dagplejeren afholdt en 2½ årssamtale, som danner afsæt i barnets udvikling og trivsel, som er vigtig, der bliver arbejdet med den sidste tid i dagplejen/vuggestuen, inden barnet starter i institutionen.
Det pædagogiske personale tager udgangspunkt i det overleverede, og tilrettelægger opstarten og den kommende dagligdag, så den tilgodeser det barn og den familie, som træder ind i børnehuset.
Ligeledes sker der en overlevering fra forældre og evt. sundhedsplejerske, når det er et barn, som kommer direkte fra hjemmet efter endt barsel til vuggestuen.
Der laves en opfølgning efter 3-5 mdr. ved en forældresamtale, hvor de gensidige forventninger bliver gennemgået sammen.
Ved opstarten arbejdes der målrettet med at få skabt et tillids og tryghedsforhold til såvel barn som familie jf. tidligere beskrevet.
Overgangen fra børnehave til skole er ligeledes formaliseret.
Det sidste år inden barnet skal starte i skolen, arbejder vi med, at børnene udvikler robusthed og parathed i forhold til det nye i deres liv. Børnene samles på tværs af grupper og laver nogle aktiviteter, som udfordrer dem i forhold til deres læring og udvikling.
Der er stor fokus på venskaber, og det pædagogiske personale støtter op om såvel nye som allerede etablerede venskaber, som kan bæres med i det kommende skoleliv.
Skolerne gør nogle tiltag inden skolestart. Børn og forældre bliver inviteret til at se skolen, børnene inviteres til en "prøvedag" i juni måned sammen med deres pædagog fra børnehaven, der inviteres til forældremøde, og endelig er der en overlevering fra børnehaven til skolen (selvfølgelig sammen med forældre).

2.4 ARBEJDET MED LÆRINGSMÅL FOR SPROGINDSATSEN

Kommunens fastsatte sprogindsats

Alle 3-årige skal sprogvurderes. Det anbefales, at de 3-årige - når vurderingen viser, at de har behov for en særlig eller fokuseret sprogindsats - revurderes ved en 5-årsscreening. Det er lederens ansvar at udføre sprogvurderingen og sætte en eventuel sprogindsats i værk. Til sprogvurderingen anvendes Rambølls modul, og den foretages af en pædagog i institutionen.

Dagtilbuddets sprogindsats

I Børnehuset Pilekvisten sprogvurderes alle 3 årige, hvis vurderingen ikke allerede er foretaget i evt. egen eller anden vuggestue. Vurderingen bliver foretaget ud fra Rambølls sprogtest.
Vurderingen ligger forud for den forældresamtale, der afholdes 3-5 mdr. efter, barnet er startet.
Alle børn her i institutionen modtager en målrettet sprogindsats fra en af sprogpædagogerne. De børn som har brug for en særlig eller fokuseret indsats, får det.
Vi benytter de "sprogkufferter", som er tilgængelige fra sproghuset. Endvidere har vi fokus på den daglige dialog, som er både mellem barn/barn, men selvfølgelig også mellem barn og voksen.
I dagligdagen skaber vi et miljø, som kan være med til at vække børns nysgerrighed i forhold til tegne - skrive - bogstaver - tal - symboler.
Vi hjælper/guider børn i at sætte ord på deres tanker - følelser - oplevelser osv.
Der bliver læst bøger, sunget, fortalt rim og remser osv.
Vi har et samarbejde med tale/høre konsulent Mette Munk. Der bliver afholdt sprogfokusmøder, hvor sprogpædagogen kan få sparring. De børn som vurderes til sprogindsats forelægges konsulenten, og der vurderes, om der skal en evt. undervisning til. Denne undervisning foretages af tale/høre konsulenten efter en indstilling til PPR. (Pædagogisk Psykologisk Rådgivning)
Alt dette foretages i samråd med forældrene.
I vores børnehus foretager vi 5 årsscreening på alle førskolebørn.

2.5 ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Kommunens fastsatte arbejde med overgange og sammenhæng

Det er Byrådets mål, at der er sammenhæng og helhed i børnenes liv. Det gør vi ved at arbejde systematisk med at skabe gode overgange for børn og inddrage forældrene i det arbejde.

I Viborg Kommune ønsker vi, at der opstilles mål for overgange mellem dagpleje og børnehus for at sikre, at alle børn får den bedst mulige overgang fra et dagtilbud til et andet. For at sikre at vigtig viden ikke går tabt i overgangene, har Viborg Kommune udviklet en fælles overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.

Dagtilbuddets arbejde med overgange og sammenhæng

For at sikre en sammenhæng og helhed i barnets liv arbejder vi systematisk med at skabe gode overgange fra det ene dagtilbud til det andet og ligeledes overgang fra dagtilbud til skole.
Vi arbejder ud fra Viborg Kommunes overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.
De kompetencer barnet har opnået i sit nuværende tilbud, beskrives i overgangsskemaet og videregives ved den mundtlige overlevering, der også finder sted, umiddelbart inden barnet/familien starter i enten nyt dagtilbud eller skole.
Ligeledes vil der også foreligge en sprogscreening, der bruges i barnets videre udvikling.
jf. Metoder og aktiviteter for inklusion.

2.6 METODER OG AKTIVITETER I ARBEJDET MED OVERGANGE OG SAMMENHÆNG

Dagtilbuddets metoder og aktiviteter i arbejdet med overgange og sammenhæng

For at styrke sammenhængen mellem barnets dagpleje/vuggestue og børnehave og ligeledes mellem dagtilbud og skole, arrangeres der besøg. Besøgene mellem dagpleje og børnehave er en metode til at barnet introduceres til børnehaven, både det fysiske men endnu vigtigere at relatere sig til det pædagogiske personale.
Personalet fra børnehaven tager initiativ til kontakten, når barnet kommer på besøg. Barnet har stadig trygheden i at dagplejeren er ved siden af. Antallet af besøg afhænger af dagplejerens mulighed for at komme.
Mellem børnehave og skole er der udarbejdet materiale i forhold til overgangen. I overgangen er der både lagt vægt på, at der kommer pædagogisk personale fra SFO en i børnehaven. Men der er også lagt et besøg på skolen, sammen med en pædagog fra børnehaven. Dette besøg foregår som en prøvedag i 0. klasse. Den pædagogiske metode og konkrete aktiviteter er beskrevet i: Metoder og aktiviteter for inklusion.

DAG PÅ ENGEN.

3 PRIORITERING, DOKUMENTATION OG EVALUERING AF ARBEJDET MED DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

3.1 FAKTA OM INSTITUTIONEN

Dagtilbuddets beskrivelse:

Børnehuset Pilekvisten er et nybygget hus, som blev taget i brug maj 2016. Børnehuset er bygget på eksisterende grund. Tidligere var den normeret til 60 børnehavebørn.
Nu er huset stadig normeret til 60 børnehavebørn. Men vi har også fået en vuggestuegruppe i huset, som er normeret til 20 børn. Endvidere er der mulighed for at etablere en gæstedagpleje på 10 børn.
I skrivende stund er der 34 børn i børnehaven og 5 børn i vuggestuen.
Børnehaven er opdelt i 2 grupper - Alfestuen og Troldestuen.
På begge stuer er der børn fra 3-6 år.
Der bliver organiseret mindre grupper i forskellige forløb hen over året i forhold til det tema vi vælger at arbejde med jf. læreplanstemaer. Disse grupper kan både være aldersopdelt, kønsopdelt, interesse opdelt, og grupperne kan også være på tværs af alder og køn.
Pt. er der i børnehaven 10 førskolebørn (5 år), 12 børn i mellemgruppen (4 år) og 12 børn der er 3 år.
I vuggestuen er 2 børn på 2 år, og 3 børn på ca. 1 år (lidt yngre og lidt ældre)
I børnehuset har vi nogle få flygtningebørn, og nogle flersprogsbørn. Det betyder at børnene møder forskellige kulturer i deres dagligdag.
Personalet i Børnehuset består af: 4 pædagoger, 1 pædagogisk assistent, 1 pædagogisk medhjælper, 1 pædagogstuderende, 1 konstitueret deltids leder og 1 deltids leder. Alle er kvinder i alderen 23 - 56 år.
Flere i personalegruppen har været ansat i børnehuset en del år.
Ud af dette personale er der pt. 1 pædagog og 1 pædagogisk assistent i vuggestuen. For at sikre en sammenhæng og helhed i barnets liv arbejder vi systematisk med at skabe gode overgange fra det ene dagtilbud til det andet og ligeledes overgang fra dagtilbud til skole.
Vi arbejder ud fra Viborg Kommunes overgangsmodel og et fælles overgangsskema i forbindelse med TOPI.
De kompetencer barnet har opnået i sit nuværende tilbud, beskrives i overgangsskemaet og videregives ved den mundtlige overlevering, der også finder sted, umiddelbart inden barnet/familien starter i enten nyt dagtilbud eller skole.
Ligeledes vil der også foreligge en sprogscreening, som der kan bruges i barnets videre udvikling.
jf. Metoder og aktiviteter for inklusion.
Resten af personalet arbejder i børnehaven.

3.2 PRIORITERING - LÆREPLANER

Alle læreplanstemaer har bidraget lige meget til børnenes udvikling

Kommentar:

Hos os er alle læreplanstemaer lige vigtige at arbejde med i løbet af en to års periode, for at komme omkring og give mulighed for udvikling og læring af alle barnets kompetencer.

3.3 VÆRKTØJER TIL DOKUMENTATION

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at følgende værktøjer særligt benyttes til dokumentation af arbejdet med læreplanerne:

- Praksisfortællinger
- Foto
- Iagttagelser/observationer
- Børneinterview

3.4 METODER TIL EVALUERING

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, at der er benyttet følgende metoder til at evaluere arbejdet med læreplanerne:

- TRAS
- ECERS
- LP
- SMTTE

3.5 DAGTILBUDDETS ANVENDELSE AF EVALUERING TIL UDVIKLING AF DEN PÆDAGOGISKE PRAKSIS

I forbindelse med udarbejdelsen af læreplanerne er det angivet, hvordan evalueringer skal anvendes til udvikling af den pædagogiske praksis:

Alle læreplanstemaer er planlagt ud fra SMTTE modellen. (Sammenhæng, mål, tegn, tiltag og evaluering)
Refleksionen og diskussionerne om det pædagogiske arbejde i forhold til læreplanstemaerne ligger til grund for evalueringen.
Vi bruger evalueringen konstruktivt til at videreudvikle vores tiltag i forhold til vores læreplaner.
Vi sikrer, at barnets perspektiv kommer til udtryk og bliver støttet, guidet og udfordret af personalet både i planlagte aktiviteter og i spontant opståede situationer. Her kan børneinterviews være en vigtig dokumentation.
I vores evaluering af læreplanen tager vi afsæt i ECCERS skemaerne. Her kan vi specifikt gå ind i de enkelte temaer i læreplanen og aflæse, hvordan vi ligger scoremæssigt i forhold til vores sidste evaluering, i forhold til område syd/øst og Viborg kommune som helhed.
For de 0-2 årige tages der afsæt i FCCERS.
Når vi kigger på tegnene i SMTTE modellen kan vi se om børnene har tilegnet sig den læring/udvikling, som tiltagene lægger op til. Hvis ikke vi kan observere tegn på læring/udvikling, justerer vi tiltagene.

Temauge "Høst og mad"

4 MÅLSÆTNINGER FOR DE ENKELTE LÆREPLANSTEMAER

4.1 ALSIDIG PERSONLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med alsidig personlig udvikling angivet:

Børns alsidige personlige udvikling sker bedst i et miljø, hvor barnet bliver set og anerkendt for det unikke individ, det er. I vores børnehus arbejder vi for at få skabt et miljø, som understøtter dette. Det gør vi ved at sætte fokus på modtagelsen af barnet/familien. Det er her, vi kan skabe et trygheds og gensidigt tillidsforhold. Vi vægter det nære i forholdet mellem barn/voksen i dagligdags aktiviteter. Det gør vi ved at være nærværende/til stede, eks. når vi spiser, leger, på legepladsen.
Vi oplever, at barnet, når det er trygt, får lyst til at blive en del af det store fællesskab, og finder sin rolle der. I fællesskabet lærer barnet om samspillet med andre børn, på godt og ondt. På sigt oplever barnet både sig selv og andre håndtere konflikter. Vi guider børnene til at finde en strategi for at løse konflikter. Vi gør os tilgængelige for hjælp. Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller.
Vi anerkender, hvis et barn har brug for ro, og giver mulighed for et sted at slappe af.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi giver barnet mulighed for at indgå i et miljø, hvor anerkendelse, tillid, tryghed, nærvær og engagement er i centrum.
Vi giver barnet mulighed for at vise følelser og hjælp til at håndtere disse.
Vi giver barnet mulighed for at være alene, hvis det trænger til ro og afslapning.
Vi ser barnets perspektiv og tager udgangspunkt i det.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet er tryg ved at henvende sig til en voksen og spørge om hjælp.
2. Tegn: At barnet har "gåpåmod" i forhold til at prøve kræfter med egne evner.
3. Tegn: At barnet tager initiativ til at starte en leg eller aktivitet.
4. Tegn: At barnet tager initiativ til at spørge andre børn om at lege.
5. Tegn: At barnet bliver klar til at møde udfordringer og oplevelser.
6. Tegn: At barnet tør vise sine følelser overfor andre børn og voksne.
7. Tegn: At barnet kan sætte ord på egne og andres følelser. Og dermed lærer at løse konflikter hensigtsmæssigt.
8. Tegn: At barnet tør sige fra og til overfor andre børn og voksne.
9. Tegn: At barnet mærker at det har brug for "pause" og beder om at få en.
10. Tegn: At barnet eks. ved samling gør opmærksom på egne ideer.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med alsidig personlig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi møder både børn og forældre med en anerkendende og positiv omgangsform
2. Tiltag: Vi er rollemodeller for børnene og italesætter vigtigheden af en anerkendende tilgang.
3. Tiltag: Vi tager individuelle hensyn og har differentierede forventninger til barnets deltagelse.
4. Tiltag: Vi hjælper barnet med at sætte ord på dets følelser.
5. Tiltag: Vi guider børnene ved konflikthåndtering.
6. Tiltag: Vi anerkender og rummer barnets følelser - det giver større selvforståelse.
7. Tiltag: Vi har indrettet vores hus, så der er rum til at barnet kan få ro/slappe af.
8. Tiltag: Vi anerkender at barnet har brug for "pause".
9. Tiltag: Vi er medlevende og engagerede voksne, der følger barnets spor/perspektiv.
10. Tiltag: Vi bruger "Basil Bernstein" de tre læringsrum, for at undersøtte barnets leg eller aktivitet.

4.2 SOCIALE KOMPETENCER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sociale kompetencer angivet:

For det enkelte barn er det vigtigt, at have mulighed for at kunne skabe og indgå i nogle positive relationer/venskaber. For at dette kan lade sig gøre, skaber personalet rammer , hvor børnene kan indgå i fællesskaber på tværs af alder, grupper, kulturer og andre forskelligheder.
Når et barn er tryg i relationen, er det klar til at lære og udvikle sig.
Personalet skaber tid og rum til, at det enkelte barn kan indgå i samspil med hinanden og selvfølgelig med voksne. At mestre samspil er en forudsætning for senere at kunne indgå i konstruktivt samarbejde.
Demokratiske samspilsregler er også en del af det, barnet har mulighed for at tilegne sig i løbet af børnehavetiden. dvs. medbestemmelse, medansvar og forståelse af andres perspektiv. Det lærer barnet ved at øve sig i at indgå i forpligtende fællesskaber med børn og voksne under de trygge rammer, der er i børnehuset. En del af at kunne indgå i forpligtende fællesskaber er også at kunne tilsidesætte egne behov og i stedet lytte til og respektere andre børn og voksne.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sociale kompetencer angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

At give barnet mulighed for at indgå i forpligtende fællesskaber og sociale sammenhænge.
At skabe rum for at barnet får kendskab til demokratiske værdier.
At skabe rammer for at barnet understøttes i at kunne mærke/se og udtrykke egne og andres følelser.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet har skabt venskaber og har det sjovt sammen med andre børn og voksne.
2. Tegn: At barnet har empati/forståelse overfor andre børn . Også overfor børn med særlige behov.
3. Tegn: At barnet øver sig i at udtrykke sig i fællesskabet, både verbalt og med fagter.
4. Tegn: At barnet både kan give udtryk for egne behov, men også tilsidesætte egne behov.

5. Tegn: At barnet kan vente på tur, og øve i ikke at afbryde andre.
6. Tegn: At barnet lytter og viser interesse i forhold til sine omgivelser/andre børn.
7. Tegn: At barnet udviser respekt for det andre er igang med.
8. Tegn: At barnet øver sig i at se/mærke egne og andres følelser/stemninger, og sætter ord på.
9. Tegn: At barnet tager initiativ/øver sig i konflikthåndtering gennem dialog. Eller henter hjælp hos en voksen.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med social kompetence angivet:

1. Tiltag: Vi arbejder i større eller mindre grupper, aldersopdelte grupper og grupper på tværs af huset.
2. Tiltag: Vi giver børnene mulighed for at lege på tværs af grupper/gå på besøg på forskellige grupper.
3. Tiltag: Vi holder samling enten sammen med alle børn eller i mindre grupper.
4. Tiltag: Vi har støtter op om at alle børn får etableret venskaber.
5. Tiltag: Vi skaber tid og rum for såvel etablerede som nye venskaber.
6. Tiltag: Vi giver plads til at et enkelt barn kan have nogle muligheder, som ikke alle har.
7. Tiltag: Vi agerer ud fra et anerkendende børnesyn, og er bevidste om at vi er rollemodeller for børnene.
8. Tiltag: Vi støtter og hjælper børnene med at sætte ord på egne og andres følelser.
9. Tiltag: Vi arbejder målrettet med at børnene gar redskaber til at løse konflikter konstruktivt.

4.3 SPROGLIG UDVIKLING

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med sproglig udvikling angivet:

For at holde fokus på barnets sproglige udvikling, er det en forudsætning, at sproget bruges i alle dets nuancer igennem hele dagen, i alle aktiviteter og i de forskellige læringsmiljøer.
Vi voksne italesætter det, der er gang i, og opfordrer børnene til også at sætte ord på.
Vi prøver at skabe en kultur for, at alle både kan være lyttende, men også have lyst til at bidrage sprogligt både i større og mindre grupper.
Vi voksne sørger for, at der er mulighed for gode dialoger, og understøtter børnene i at deltage.
I børnehuset er der også mulighed for at læse/kigge i bøger, spille spil, tegne og skrive, og for at bruge ipads til sproglig stimulering. Endvidere bliver der arbejdet med sprogstimulering for alle børn i små grupper, ikke kun de børn der har sproglige udfordringer, eller de børn som er flersprogede, men alle børn får på denne måde mulighed for at udvikle sig sprogligt.
Der er vigtigt at have fokus på, at børn og voksne taler ordentligt til og med hinanden.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med sproglig udvikling angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil skabe et miljø, som giver børnene mulighed for at udvikle deres interesse og nysgerrighed for såvel tale som skriftssprog, tegn, tal, bogstaver og symboler.
Vi giver mulighed for at børn sætter ord på tanker, følelser, handlinger og oplevelser.

Vi skaber mulighed for gode dialoger såvel omkring spisebordet, som i leg og aktiviteter.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At barnet ønsker at få læst højt og aktivt spørger ind til bogens indhold. Selv leger med rim/remser.
2. Tegn: At barnet viser interesse og initiativ til at afprøve skriftsproget- ved at skrive eget navn/tal/bogstaver.
3. Tegn: At børnene kan genkende tegn/tal/bogstaver og symboler.
4. Tegn: At barnet anvender sproget til at udtrykke sig med og føler sig hørt og forstået.
5. Tegn: At barnet viser interesse for nye ord, og nuancerer deres sprog.
6. Tegn: At barnet gerne vil fortælle om oplevelser, som har betydning for barnet.
7. Tegn: At barnet deltager aktivt i dialog, både barn/barn og barn/voksen.
8. Tegn: At barnet selv tager initiativ til dialog både i mindre og større grupper. Eks. til samling.
9. Tegn: At barnet bruger sproget til at skabe kontakt, få hjælp og konfliktløse.
10. Tegn: At barnet synger og danser.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med sproglig udvikling angivet:

1. Tiltag: Vi arbejder med rim, remser, musik og sang.
2. Tiltag: Vi anvender dialogisk læsning.
3. Tiltag: Vi visualiserer/opfører sange og rim.
4. Tiltag: Vi laver "skrivebøger", når barnet viser interesse.
5. Tiltag: Vi sikrer, at alle børn har mulighed for at deltage i dialoger i løbet af dagen.
6. Tiltag: Vi anvender materiale fra sprogpakken til at understøtte børns sproglige udvikling.
7. Tiltag: Vi spiller spil, som er medvirkende til at stimulere barnets ordforråd.
8. Tiltag: Vi laver fokuserede indsatser i forhold til sproglig udvikling i mindre grupper.
9. Tiltag: Vi benævner handlinger, følelser og genstande og opfordrer/hjælper børnene til også at gøre det.

4.4 KROP OG BEVÆGELSE

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med krop og bevægelse angivet:

Her i børnehuset vil vi være medvirkende til, at børnene får/har lyst til at bruge deres krop til bevægelse på mange planer.
Det gør vi ved at have fokus på indretning både indendørs og udendørs. I vores nye hus er der rig mulighed for at udfordre og stimulere det motoriske i vores motorikrum, men også på vores legeplads, hvor der, i det kuperede terræn, er mulighed for at klatre/gynge/rutche/cykle. På vores tilhørende eng er der en tarzanbane/cykelbane og fodboldbane, der kan være med til at styrke og udvikle de motoriske færdigheder, udholdenhed og bevægelighed.
Endvidere har vi gode muligheder for fysisk udfoldelse i den omkringliggende natur.
Vores fokus ligger også på, at barnet får mulighed for at kunne udtrykke sig kropsligt ved musik/dans/sang/sanglege eller optræden for hinanden.

Til krop og bevægelse hører også barnets sanser, som også bliver stimuleret og udfordret.
Vi arbejder hen imod at barnet bliver selvhjulpen med bl.a. tøj, toilet.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med krop og bevægelse angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil skabe mulighed for at børnene kan opleve glæde ved at bruge og beherske deres krop.
Vi vil skabe mulighed for at børnene får kendskab til forskellige musikinstrumenter, sange og sanglege.
Vi vil skabe mulighed for at børnene aktivt kan udforske og tilegne sig verden gennem deres sanser.
Vi arbejder hen imod at børnene bliver selvhjulpne.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene spontant skaber miljøer og fysiske udfordringer i legen.
2. Tegn: At børnene efterspørger fysiske aktiviteter. At børnene efterspørger ture ud af huset.
3. Tegn: At børnene udnytter de specifikke redskaber vi har til at styrke motoriske færdigheder.
4. Tegn: At børnene efterspørger og tager initiativer til at bruge musikinstrumenter.
5. Tegn: At børnene spontant synger/leger sanglege/danser/optræder.
6. Tegn: At børnene efterspørger og gerne vil deltage i madlavning og smager på det mad, der laves.
7. Tegn: At børnene gerne vil se, røre, lugte, lytte, smage eks. når vi på skovtur.
8. Tegn: At børnene finder glæde i ro, hvile, afslapning og fordybelse.
9. Tegn: At børnene tager initiativ til eks. at tage tøj af og på.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med krop og bevægelse angivet:

1. Tiltag: Vi afholder en idrætsuge eller flere om efteråret. Heri indgår også afslapning.
2. Tiltag: Vi tager på ture ud af huset til den omkringliggende natur.
3. Tiltag: Vi laver forskellige tiltag til bevægelseslege og andre udfoldelser i motorikrummet.
4. Tiltag: Vi bruger aktivt musik og rytmer i dagligdagen,bl.a. til samling.
5. Tiltag: Musikinstrumenterne placeres synligt for børnene.
6. Tiltag: Vi udfordrer børnenes verden gennem deres sanser ude som inde.
7. Tiltag: Vi planlægger temaer, hvor der fremstilles og smages på forskelligt mad.
8. Tiltag: I det daglige guider/opfordrer og hjælper vi det enkelte barn til at blive selvhjulpen.
9. Tiltag:

4.5 NATUR OG NATURFÆNOMENER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med natur og naturfænomener angivet:

I Pilekvisten har vi fokus på glæden ved at opholde os i naturen. Vi følger årets gang og dermed årstidernes skiften. Vi nyder lige så vel en regnvejrsdag, hvor vi kan hoppe i vandpytter, som en solskinsdag eller en snevejrsdag. Alle forskellige vejrforhold giver forskellige sansninger.
Vi har fokus på at lære, at værne om og at bruge naturen på en positiv og respektfuld måde. Vi lader os inspirere af materialer, som vi kan indsamle, kigge på og bruge i kreative projekter.
Forstørrelsesglassene bruges flittigt enten på vores tilhørende eng, eller på ture til åen eller i skoven. At kigge på småkryb og kravl kan tiltrække alle børn og voksne. Nogle børn nøjes med at kigge, mens andre børn søger viden om de små dyrs liv og færden.
Naturen byder også på spiselige ting, som indsamles, bruges og læres om. Vi snakker meget om at vi skal værne om og passe på naturen, og hvordan vi i fællesskab kan være med til det.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi vil skabe mulighed for at børnene kan opleve glæden ved naturen.
Vi vil skabe mulighed for at børnene kan følge naturens årstider i al slags vejr.
Vi vil skabe mulighed for at børnene lærer om at værne om naturen og miljøet.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene viser glæde og nysgerrighed ved at komme ud i naturen.
2. Tegn: At børnene ser de muligheder naturen byder på og bruger det i deres leg.
3. Tegn: At børnene bemærker ændringer og detaljer i naturen.
4. Tegn: At børnene ser det positive i vejr og vind og ser mulighederne i både regn og sne.
5. Tegn: At børnene har lyst til at iagttage og eksperimentere med materialer og småkravl i naturen.
6. Tegn: At børnene bemærker "skovsvineri" og hjælper med at holde naturen ren.
7. Tegn: At børnene anvender den guidning og viden, de har fået af de voksne.
8. Tegn: At børnene værner om dyr, træer og planter.
9. Tegn: At børnene har lyst til at gå på opdagelse i naturen.
10. Tegn: At børnene kender ugedag og årstider.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med natur og naturfænomener angivet:

1. Tiltag: Vi har tema høst/efterår i hele huset.
2. Tiltag: Vi lader os inspirere af materialet fra "Grønne spirer".
3. Tiltag: Vi sår og spirer - fra jord til bord.
4. Tiltag: Vi tager initiativ til indsamling af skrald og snakker med børnene om "skovsvineri".

5. Tiltag: Vi bruger naturens materialer både til leg, læring og i krative projekter.
6. Tiltag: Vi lærer børnene at sanse vejrforholdene og klæde sig på derefter.
7. Tiltag: Vi bruger naturen som udflugtsmål.
8. Tiltag: Vi lærer børnene at tænke over vores ressourceforbrug eks. vand, strøm.
9. Tiltag: Vi voksne er nysgerrige sammen med børnene og følger deres spor/ideer.
10. Tiltag: Vi giver børnene kendskab til ugedag, årstid osv.

4.6 KULTURELLE UDTRYKSFORMER OG VÆRDIER

SAMMENHÆNG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende fokus for jeres arbejde (sammenhæng) med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

I vores børnehus har vi fokus på at lære børnene om danske traditioner og værdier. Med afsæt i egne værdier er det også vigtigt, at børnene lærer om andre kulturer. Ved at få dette kendskab får børnene et tolerant og åbent menneskesyn.
Vi værner om vores normer og værdier: vente på tur, sidde pænt ved bordet, tale pænt til hinanden osv.
Vi præsenterer børnene for forskellige materialer og arbejdsmetoder i forhold til at udtrykke sig kunstnerisk. Vi udstiller nogle af produkterne.
Vi deltager i projekt "Tusindben" og får her nogle fantastiske kulturelle oplevelser. Eksempelvis teater enten i eget hus eller på biblioteket i Viborg.
Vi besøger vores lokale bibliotek og låner bøger. Vi sørger for, at der altid er gode bøger tilgængelige for alle børn.
Børnene klæder sig ud og optræder for både os og hinanden, eller de finder potter, pander og andet og laver orkester, som de optræder med.

MÅLSÆTNING OG TEGN

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner for den nuværende periode er følgende overordnede mål for arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

Dagtilbuddets overordnede mål:

Vi følger årets traditioner og lærer om andre kulturers traditioner og værdier.
Vi præsenterer børnene for forskellige kunstneriske arbejdsmetoder og materialer.
Vi introducerer børnene til forskellig litteratur i øjenhøjde.
Vi præsenterer børnene for forskellige udtryksformer - teater, musik, kunst.

Følgende tegn på læring hos børnene blev formuleret:

1. Tegn: At børnene udviser forventningsglæde og genkendelsesglæde ved vores højtider og traditioner.
2. Tegn: At børnene udviser interesse og nysgerrighed for andre kulturers traditioner.
3. Tegn: At børnene efterspørger materialer og kunstneriske aktiviteter.
4. Tegn: At børnene tager initiativ til at videreudvikle brugen af kendte materialer i deres leg og aktivitet.
5. Tegn: At børnene aktivt forholder sig til, hvad de vil med det produkt, de selv har fremstillet.
6. Tegn: At børnene udviser lyst til at låne bøger på biblioteket og efterspørger at få læst bøger.

7. Tegn: At børnene udviser glæde ved at synge, høre musik, danse og lave optræden for hinanden.
8. Tegn: At børnene stiller interesserede spørgsmål til de arrangementer, vi deltager i, og fortæller om det.

TILTAG

I forbindelse med formuleringen af pædagogiske læreplaner blev følgende tiltag i arbejdet med kulturelle udtryksformer og værdier angivet:

1. Tiltag: Vi følger årets højtider og husets egne traditioner.
2. Tiltag: Vi tager hjem til fødselsdage i den udstrækning, det kan lade sig gøre.
3. Tiltag: Når vi fejrer fødselsdag i huset, prøver vi at sætte fokus på at synge/lege i stedet for på maden.
4. Tiltag: Vi lærer om mad, traditioner osv. der kendetegner de familier, vi har med anden kulturel baggrund.
5. Tiltag: Vi har forskellige kreative materialer til rådighed i børnehøjde.
6. Tiltag: Vi præsenterer børnene for forskellige arbejdsmetoder i forhold til kreativitet.
7. Tiltag: Vi tager på biblioteksture. Vi læser, synger sange og rimer og remser.
8. Tiltag: Vi tager i teater, på kirkebesøg, til kulturarrangementer osv.
9. Tiltag: Vi ser på udstillinger i vores kulturbygning og deltager ind imellem selv.

Venner som er ude og cykle sammen.

5 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ SOM EN INTEGRERET DEL AF DET PÆDAGOGISKE ARBEJDE

5.1 ARBEJDET MED ET GODT BØRNEMILJØ

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er arbejdet med børnemiljøet beskrevet med følgende ord:

Her i Børnehuset Pilekvisten prøver vi at tilrettelægge vores pædagogiske virke, så der tages mest mulig højde for barnets perspektiv. Det gør vi bl.a. ved at introducere børnene for børneinterviews. Det giver er godt billede af børnemiljøet set ud fra børnenes perspektiv.
Vores refleksion over dagligdags gøremål - spisning - samling etc.- gør også at vi ændrer på vores tiltag, så børnenes trivsel hele tiden er i fokus.
Fysisk børnemiljø.
Vi har indrettet vores nye børnehus med glade farver, møbler, som kan flyttes rundt efter behov, store rum, små nicher, så vi herigennem prøver at tilgodese det enkelte barns behov, men også kan samles og være i det store fællesskab. Hvert enkelt rum inspirerer til enten kreativitet, motoriske udfoldelser, dukke/mad leg, konstruktionsleg, musik/dans og udklædning, højtlæsning eller ro til at slappe af osv.
Det pædagogiske personale støtter op om det, som det enkelte barn giver udtryk for eller vælger at beskæftige sig med. Vi har mange madrasser og puder, som appellerer til leg/hygge og samvær i mindre grupper. Vi har legemoduler, som kan laves til huler og små gemmesteder. Indretningen er overskuelig for børnene, det giver tryghed.
Materialer til kreative aktiviteter ligger så børnene har adgang til det.
Legepladsen er indrettet med legeredskaber, som inspirerer og lægger op til motoriske udfoldelser, men der er også lagt vægt på overskuelighed og tryghed, for at tilgodese forsigtige børn. På legepladsen er der plantet hæk, som på sigt kommer til at lave rum i rummet. Det betyder at børnene kan lege i små grupper og mere eller mindre uforstyrret. Legepladsen har en tilhørende eng, hvor der er lavet en tarzanbane, og hvor planter og træer fremstår mere "vildt". Dette giver inspiration til at undersøge småkravl og andre natur materialer.
Vuggestuens ældste børn, som er klar til at blive udfordret i børnehaven, kommer på besøg. dog kun i den udstrækning, at de er trygge ved det. Børnene giver selv udtryk for at de er klar.
Psykisk børnemiljø.
Vi lægger vægt på, at alle børn skal føle at der er plads til alle, og at alle bliver set og hørt som det unikke barn, det er. På tværs af forskelligheder. Det indebærer, at børnene accepterer, at der er nogle børn, der har nogle muligheder og regler, som andre ikke har.
Personalet sørger for, at barnet bliver mødt med tillid, tryghed og nærvær. Når barnet er trygt er det også klar til at møde de udfordringer, personalet kommer med.
Det pædagogiske personale griber barnets initiativ og følger initiativet. (De tre læringsrum)
Børnene møder engagerede, nærværende og anerkendende voksne, som er klar til at guide og hjælpe børnene. Personalet sikrer, at børn og voksne kan mødes i en god dialog. Dialoger foregår igennem hele dagen i både mindre og større grupper. Ved gode dialoger giver den voksne tid til, at barnet kan reflektere og udtrykke sig, og det sagte tages alvorligt.
Humor er også en vigtig ingrediens blandt børn.

5.2 ARBEJDET MED BØRNEMILJØVURDERINGER

Under udarbejdelsen af pædagogiske læreplaner er anvendelsen af børnemiljøvurderinger til at skabe inkluderende læringsmiljøer beskrevet med følgende ord:

Vi møder alle børn med respekt og anerkendelse for derved at skabe de bedste læringsmiljøer for børnene. Gennem tilrettelæggelse af den daglige praksis er vi medskabende til at skabe en platform, hvor der er tryghed og trivsel.
Det er vigtigt, at det pædagogiske personale har fokus på børnenes trivsel, og at der ændres praksis efter børnenes ønsker/behov og udvikling.
Børnene skal gennem valg og fravalg (afhængig af alder) have indflydelse på deres hverdag. Vi inddrager barnet i forskellige beslutningsprocesser, selvfølgelig på barnets niveau. Tiltagene kan være sange, der skal synges - hvor skal turen gå hen - hvilken leg skal leges - hvad skal storebørnsgruppen hedde - hvad skal vi bage.
Personalet bidrager med engagement og positive attituder - det er medvirkende til en god stemning og trivsel, og det smitter af på børnenes læringsmiljøer.

6 AFSLUTNING

I læreplanen er der meget der går igen fra den nuværende læreplan. Det er tiltag, hvor børnene viser de tegn, vi ønsker at se. Der evalueres på den nuværende læreplan.
I vores årsplan indgår temaer, som er årstidsbestemt. Vi bygger emnerne op om nogle faste traditioner, som vi ad åre har indført. Som eks. høst/efterår eller idrætsuge/uger. Vi tilsætter så traditionen såvel nye som gamle aktiviteter.
Læreplanen lægges på Viborg Kommunes hjemmeside - Område sydøst

Børnehuset Pilekvisten
Pilevej 7
8850 Bjerringbro
Tlf.: 41719179

Jette Fisker: jf@Viborg.dk
Else Vestergaard: elve@viborg.dk

Hjernen&Hjertet

Hjernen&Hjertet er et IT-system, som Rambøll har udviklet til at understøtte arbejdet med udvikling og dokumentation af kvalitet i dagtilbud.

Systemet hedder ”Hjernen&Hjertet”, fordi det forener den logisk-rationelle ”hjerneaktivitet” det er at måle og dokumentere kvalitet, med den ”hjerteaktivitet”, det er at levere kvalitet i samværet med vores fælles børn.

Hjernen&Hjertet samler oplysninger fra de pædagogiske læreplaner, oplysninger til pædagogisk tilsyn, ”Dialogprofiler” til brug i forbindelse med forældresamtalerne og andre oplysninger om den pædagogiske kvalitet.

Oplysninger fra alle disse forskellige dokumentationsopgaver, suppleret med kommunale nøgletal gør det muligt gennem Hjernen&Hjertet at give alle et bedre overblik over kvaliteten i det pædagogiske arbejde.

Du kan læse mere om Hjernen&Hjertet på hjemmesiden: **www.hjernenhjertet.dk**